

Kvalitetsmelding 2022

For barnehagene i Melhus

MELHUS
KOMMUNE

Forord

Kvalitetsmelding for barnehagene er en del av Melhus kommunes kvalitetsvurdering, og er en årlig melding om hvordan arbeidet drives og hvilke faktorer som ligger til grunn for å vurdere kvaliteten. Kvalitetsmeldingen beskriver mål for arbeidet i barnehagen og gir en oversikt over tilstanden på noen områder gjennom det tilgjengelige tallmaterialet. Data hentes fra Basil, SSB KOSTRA tall, Utdanningsdirektoratet sin rapportportal og årsmelding fra barnehagene, foreldreundersøkelsen, Melhus kommunes medarbeiderundersøkelse og tall fra personal.

Overordnet mål for Melhus kommune er at kommunen skal ha gode, tilpassede tjenester til barn/unge, voksne og eldre (økonomi- og handlingsplan 2021-2024), og herunder delmål som operasjonaliseres både på sektornivå og enhetsnivå. Barnehageloven, rammeplanen og kommunale og lokale planer gir rammer for hva et godt barnehagetilbud skal være, og barnehagene skal til enhver tid drives etter gjeldende lov og avtaleverk.

I Melhus gikk det per 15.12.22 925 barn i barnehage, fordelt på 11 kommunale barnehager, 3 ordinære private barnehager og 2 private familiebarnehager.

Kvalitetsmeldingen er en oversikt over en del av kvaliteten i barnehagene i Melhus, der kommunen som eier kan bruke dokumentet som et grunnlag for prioriteringer i økonomi- og handlingsplanen og som kunnskapsgrunnlag for barnehagen, rådmannen og politisk nivå.

Denne kvalitetsmeldingen er skrevet av barnehagefaglig rådgiver med innspill fra styrerne i våre 14 barnehager, og den gjelder både kommunale og private barnehager. Den totale vurderingen blir gjennomgått samlet med styrere og PPT i eget møte for å bidra til forståelse av tilstanden og å velge satsningsområder.

Innhold

1.	Barnehagekvalitet.....	4
1.1.	Ulike former for kvalitet	5
1.2.	Mål for kvalitetsarbeidet	6
2.	Kvalitetsutvikling REKOM	7
2.1.	REKOM, kompetanseutvikling i barnehagesektoren i Melhus kommune.....	7
3.	Felles oppvekstfokus i Melhus.....	8
3.1.	Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis	8
3.2.	Strategisk plan for tverrfaglig samarbeid	9
3.3.	Erasmus + ...	10
4.	Foreldreundersøkelsen 2021.....	11
5.	Nøkkeltall for 2022	12
6.	Tilsyn etter lov om barnehager	14
7.	Barnehagens ansatte.....	15
8.	Medarbeidertilfredshet.....	16
9.	Sykefravær.....	16
10.	Barn og foreldres medvirkning.....	17
11.	Minoritetsspråklige barn	18
12.	Spesialpedagogisk hjelp.....	20
13.	Opptak, kapasitet og prognoser	21
14.	Satsningsområder.....	22

1. Barnehagekvalitet

Barns trivsel og utvikling i barnehagen er målet for alt kvalitetsarbeid i barnehagesektoren. Det er barnehageloven med forskrifter herunder rammeplanen som definerer kvalitet i barnehagen. Barnehagene skal bruke rammeplanen som utgangspunkt for sitt arbeid, og skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Samisk språk og kultur fikk en mer fremtredende plass i rammeplanen i 2017.

Søbstad (2002) har i sin beskrivelse av barnehagekvalitet med viktige aktører.

«Med barnehagekvalitet menes barnas, foreldrenes, og de ansattes oppfatninger av og erfaringer med barnehagen og i hvilken grad barnehagen oppfyller faglige og samfunnsmessige kriterier på hva en god barnehage».

I barnehageloven § 1 finner vi formålsparagrafen.

Den innleder med at «barnehagen skal i samarbeid med og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling».

Rammeplanen for barnehagen understreker at barnehagens arbeid skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Vurderingene skal bygge på diskusjoner og refleksjoner i hele personalgruppa basert på pedagogisk dokumentasjon.

Målet er å utvikle kvaliteten gjennom barnehagens mål, innhold og oppgaver som er definert i nevnte lover og planer.

1.1. Ulike former for kvalitet

Vi deler kvalitetsbegrepet inn i struktur, prosess, resultat og orienteringskvalitet.

Strukturkvalitet	Prosesskvalitet	Resultatkvalitet	Orienteringskvalitet
For eksempel: Bemanning Kompetanse Inne- og uteareal Lokaler og utstyr Gruppestørrelse Organisering	For eksempel: Samhandling og relasjoner Utviklingsarbeid Godt samarbeid mellom hjem og barnehage	For eksempel: Barns trivsel Barns språklige, kognitive og sosiale utvikling	For eksempel: Grunnsyn og holdninger Refleksjon, evne til dobbeltkretslæring (Argyris og Schön) Pedagogisk skjønn og ansattes profesjonalitet

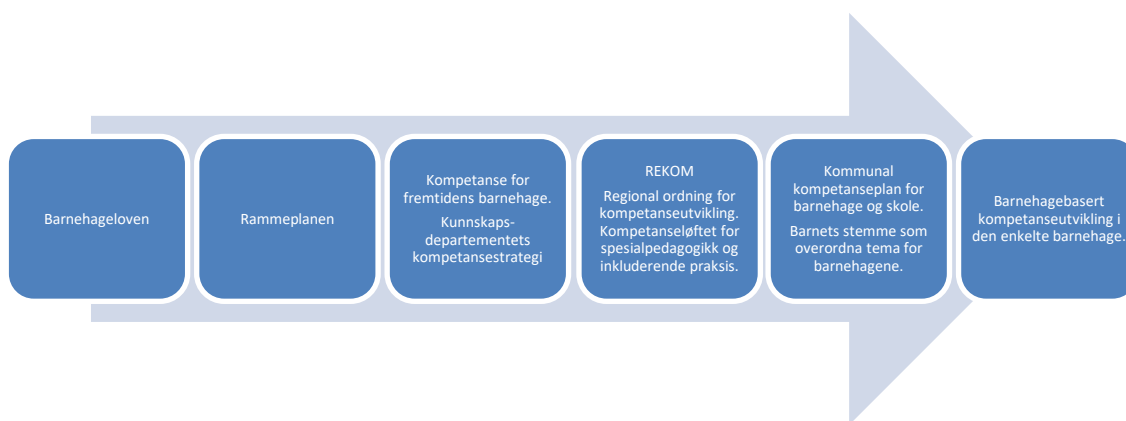
Universitetet i Stavanger kom i 2019 med en rapport etter en gjennomført kvalitativ dybdestudie, GoBaN-prosjektet (Gode barnehager for Barn i Norge). Studien ble gjennomført i tiden august 2016 til oktober 2019, og forskerne bak rapporten (Alvestad et.al) kom frem til kjennetegn på barnehager med høy kvalitet.

Studiens hovedresultater viser oppsummert at gode barnehager er kjennetegnet av høy kompetanse, profesjonell entusiasme, felles mål og retning for det pedagogiske arbeidet, en helhetlig tilnærming til barns omsorg, lek og læring, en vektlegging av å være ute, naturopplevelser, en klar ledelse av personalgrupper og barnegrupper, strukturering av hverdagen tilpasset barna, en organisering i mindre grupper for aktiviteter og lek, både voksen- og barneinitierte aktiviteter, et personale som samarbeider godt både internt, med foreldrene og med eksterne parter, samt fokus på barns perspektiv, barns medvirkning og trivsel.

Samlet sett tar denne studien opp i seg, at de fire ulike kvalitetsbegrepene overfor er viktige for en helhetlig kvalitetsmåling.

1.2. Mål for kvalitetsarbeidet

Barns trivsel, utvikling og danning er målet for alt kvalitetsarbeid i barnehagesektoren. Dette målet er uttrykt i barnehageloven og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Når man ser på de ulike kvalitetene og hva som måles kvantitativt, så er det en utfordring å måle de kvalitetene som omhandler relasjoner, grunnsyn, holdninger og det å være en lærende organisasjon. Relasjoner mellom barn og ansatte er også en opplevd kvalitet sett fra foreldres ståsted (foreldreundersøkelsen).

De nasjonale satsningsområdene har også betydning for prioriteringer og mål for kvalitetsarbeidet i barnehagene. Disse målene er politisk bestemt og er beskrevet i «*Kompetanse for fremtidens barnehage, revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2018-2022*»:

- Barnehagen som pedagogisk virksomhet
- Et inkluderende miljø for omsorg, lek, læring og danning
- Språk og kommunikasjon
- Barnehagens verdigrunnlag

Sektormål, satsningsområder, lov og rammeplan gir rammene for hva som er kvalitet i barnehagen. Kvalitetsarbeid handler om å oppfylle disse målene.

I Melhus nås kvalitetsmålene blant annet gjennom kompetanseheving:

- **Videreutdanning for assistenter.** Fagarbeiderutdanning. Dette er gjort i samarbeid med Vekst Melhus og er et tilbud i 22-23.

- **Videreutdanning for barnehagelærere.** I Melhus tok 2 stk. videreutdanning våren 22 og 7 stk videreutdanning fra høsten 2022.
- **Videreutdanning for styrere.** Styrere med styrerutdanning og mastergrad. Ingen styrere tok styrerutdanning i 2022.
- Kurs og veiledning fra Statsforvalteren for barnehagemyndigheten.
- Barnehagebasert kompetanseutvikling for alle ansatte. REKOM, som også inkluderer Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende fellesskap.

2. Kvalitetsutvikling REKOM

Barnehagene i Melhus er en del av REKOM (regional kompetanseutvikling) i Gauldalsregionen. Denne tilskuddsordning skal legge til rette for et styrket samarbeid gjennom partnerskap mellom alle aktørene i barnehagesektoren, om å utvikle gode kompetansetiltak. Dette nettverket, som består av seks kommuner, får en viktig rolle i arbeidet med kompetanseplanen. Kompetanseutviklingstiltakene skal bidra til å realisere rammeplanens intensjoner og krav, og store endringer i barnehagesektoren har ført til økt kompetansekrav i barnehagene.

"En god barnehage krever kompetente ledere og faglig reflekterte voksne. De ansattes kompetanse er den viktigste enkeltfaktoren for at barn skal trives og utvikle seg i barnehagen. Et kompetent personale vil kunne se, anerkjenne og følge opp barna i deres utvikling. Å investere i de ansattes kompetanse er derfor å investere i barna» (Kompetanse for fremtidens barnehage- Strategi for kompetanse og rekruttering 2018-2022).

Den statlige strategien skal legge grunnlaget for en systematisk satsing på kompetanse og rekruttering i barnehagesektoren i tidsrommet 2018-2022. Strategien legges til grunn for Gauldalsregionens utarbeiding av konkrete planer for felles kompetanseutviklingstiltak.

2.1. REKOM, kompetanseutvikling i barnehagesektoren i Melhus kommune.

Barnehagene i Melhus har et felles tema – «Barnets stemme».

I oppstarten ble det lagt vekt på styrerrollen og styrers stemme inn i utviklingsarbeid, i samarbeid med DMMH. Styrers rolle er viktig for forankring og eierskap til utviklingsarbeid i

barnehagene. Samskappingsgruppa består av kompetansegruppa i Melhus og to representanter fra DMMH.

Fra høsten 2022 har tre barnehager (Eid, Løvset og Strandvegen) hatt samskaping med DMMH, med søkelys på egne valgte områder innenfor temaet «Barnets stemme». De tre barnehagene har hatt veiledning og prosess med DMMH, og deler erfaringer underveis med de andre styrerne. Målet er å gjennomføre samskaping med alle barnehagene i Melhus i samarbeid med Universitets- og høyskolesektoren de neste årene.

I desember 2022 gjennomførte alle barnehagene en behovsanalyse, hvor hver barnehage svarte ut om eget utviklingsarbeid, og behov for kompetanseheving de nærmeste årene. Dette er igjen meldt inn til Gauldalsregionen.

3. Felles oppvekstfokus i Melhus

3.1. Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis

Kompetanseløftet er et tiltak for ledere og ansatte i barnehager, skoler og PP-tjenesten, og skal bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på de barna som har behov for det.

Målet er at alle barn og unge opplever et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole. Kompetanseløftet består av tilskudd til kollektiv etterutdanning, utvikling av relevante nettressurser og kompetansepakker, og videreutdanningstilbud i spesialpedagogikk.

Statped har utviklet to refleksjonsverktøy for inkluderende praksis, et for skole og et for barnehage. Verktøyene kartlegger skolers/barnehagers inkluderende praksis ved at

personalet fyller ut et digitalt påstandsskjema. Refleksjonsverktøyet "Inkluderende praksis" er et rådgiververktøy som PPT og Statped kan bruke i sitt systemrettede arbeid med å fremme inkluderende læringsmiljø i barnehager og skoler. Inkluderende praksis ble tidligere omtalt som et analyseverktøy. Link til informasjon om verktøyet:

[Inkludering | statped.no](https://statped.no/inkludering)

I Melhus har PPT ved leder Grete Thomassen drevet dette arbeidet sammen med rådgivere i PPT. Målet er at alle enheter skal gjennomføre denne inkluderingsanalysen innen 2025.

Skreddersøm er et prosjekt som har vært gjennomført i Melhus, hvor det er gjort en analyse av feltet. Der fikk vi ut en analyse over tall, årstall, antall oppmeldinger, antall aktive saker og hvilke ulike grunner som forelå for oppmelding. Antall jenter og gutter var også med i analysen. På bakgrunn av dette er det gjort et arbeid med pedagogisk rapport, oppmeldingsskjema, enkeltvedtak og det er sett på praksis på enhetene og i PPT.

3.2. Strategisk plan for tverrfaglig samarbeid

Strategisk plan for tverrfaglig samarbeid og forebyggende arbeid barn og unge 2022-2025 skal bidra til at:

- Barn og unge som trenger hjelp, blir oppdaget tidlig og får hjelp uavhengig av om utfordringene gjelder lærevansker, psykisk eller fysisk helse, familiesituasjon eller annet.
- Barn og unge og deres familier/foresatte får den helhetlige oppfølgingen de trenger av ulike tjenester, uavhengig av hvor tjenestene er organisert.
- Alle barn opplever et godt og inkluderende oppvekst-, leke- og læringsmiljø.
- Ungt utenforskap motvirkes

Målgruppen for planen er innbyggere, ansatte og politikere i Melhus kommune.

Arbeidet med å utarbeide Strategisk plan for tverrfaglig samarbeid og forebyggende arbeid barn og unge 2022- 2025 har involvert flere tjenester knyttet til barn og unge, og med særlig fokus på forebyggende arbeid, tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid.

ICDP (International Child Development Programme).

ICDP foreldregruppe er et enkelt, helsefremmende og forebyggende program med mål om å styrke omsorgen og oppveksten for barn og unge.

Programmet gir ingen ferdig oppskrift eller fasit. I stedet fungerer det som et verktøy som støtter foreldre til å finne og være trygg i egne løsninger.

ICDP tar utgangspunkt i «Huset» som en metafor på barnet. Huset illustrerer åtte temaer for godt samspill og fungerer som byggesteiner for tre dialoger.

Disse bygges nedenfra. Først bli bevisst på tomten, deretter bygge grunnmuren, så etasjer og til slutt taket. Tomten vi bygger huset på, er hvordan vi oppfatter barnet. Her ligger verdiene og erfaringer vi som omsorgspersoner tar med oss fra vår kultur, vår familie og våre egne opplevelser. Noen erfaringer er gode, noen er ikke så gode. I ICDP blir vi gjort bevisste på hva dette betyr for meg som omsorgsperson.

I 2022 ble det gjennomført 5 foreldregrupper. En gruppe med foreldre til barn i ulik alder (1-13 år), en ungdomsgruppe, en ungdomsgruppe i regi av flyktningetjenesten, en barnetrinnsgruppe og en gruppe for foreldre på mellomtrinnet. Det har vært lite samarbeid med barnehager ang ICDP i 2022. Det er en barnehage i Melhus som har sertifiserte veiledere og som har kjørt intern-gruppe på egen enhet. Gjennom informasjon på styrernetttverk, er det tydelig at dette er en veiledningskompetanse som er ønsket ute på alle barnehagene. Det kreves ressurser for å gjennomføre dette, og det er meldt inn som sak i styringsgruppen for prosjektet «Trygg og tydelig». Dette vil igjen legges inn som tiltak i ØHP for 2024.

3.3. Erasmus +

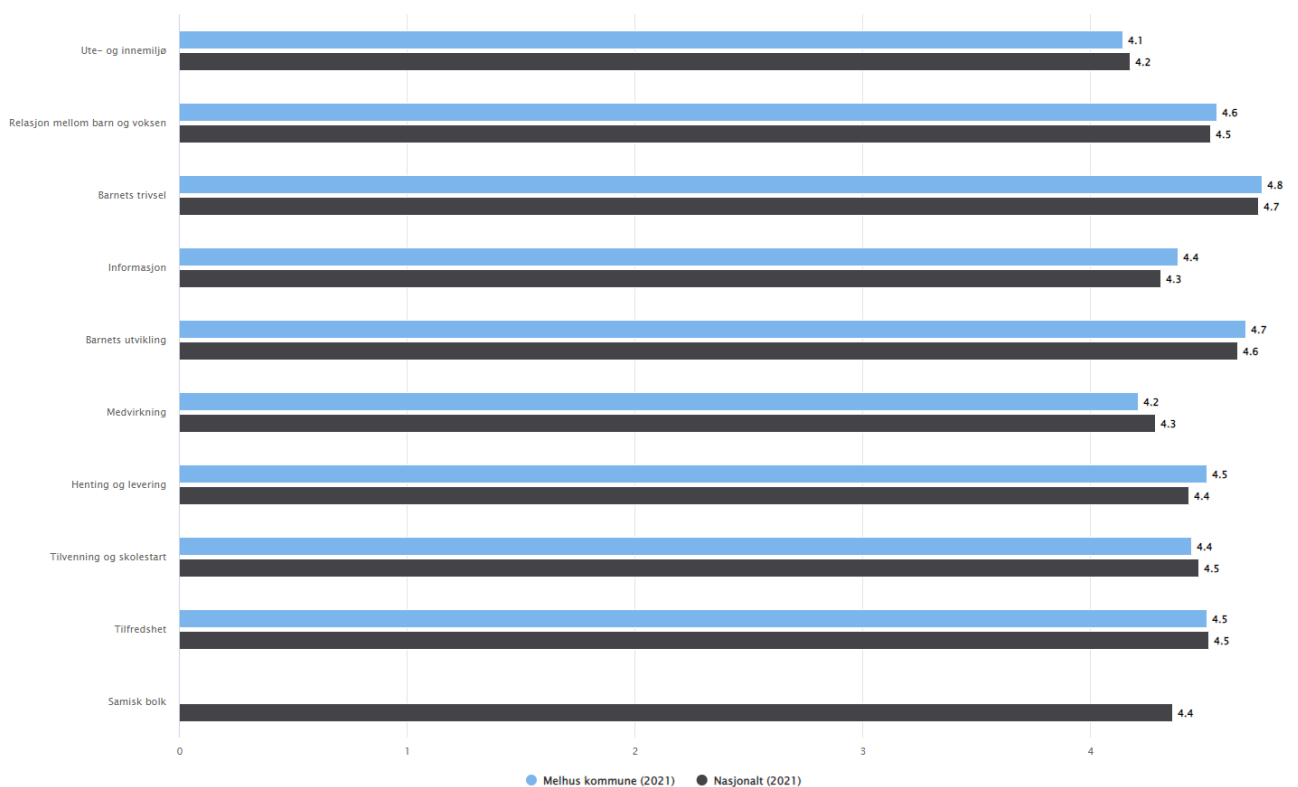
I 2019 hadde Melhus mobiliteter¹ fra skole, barnehage og PPT i Edinburgh og Berlin, gjennom Erasmus +. Samarbeidet mellom barnehagene og skolene etter Erasmus-prosjektet resulterte i felles tanker for oppvekst i Melhus: “Barnets stemme” for barnehagene og “Eleven som subjekt” for skolene.

---

¹ Mobiliteter er et begrep som brukes i Erasmus +. Én person som reiser én plass utgjør en mobilitet. Dersom én person deltar på to reiser for eksempel, så vil det utgjøre to mobiliteter.

Våren 2020 ble en ny Erasmus-søknad med arbeidstittel «Barnets stemme» innvilget for barnehagene i Melhus. Grunnlaget i søknaden var videreføring av «Barnets stemme» med blick på relasjonskompetanse. Mål for prosjektet er å samarbeide med barnehager i et annet land om fag og utvikling, blant annet ved jobbskygging, dialog og refleksjon med barnehagefeltet. Reisen ble utsatt i 2021, men planen tenkes gjennomført høsten 2023.

4. Foreldreundersøkelsen 2021

Melhus kommune scorer godt sett opp mot gjennomsnittet i landet, men det må stadig jobbes med høy kvalitet i tjenestene. Foreldreundersøkelsen måler foreldres opplevelse av ulike kvaliteter i barnehagen. Dette betyr at barnehagene må jobbe med synliggjøring av praksis for å sikre at grunnlaget for vurdering er best mulig. Det gjøres en ny foreldreundersøkelse i 2023.

Fra 01.01.21 trådte kapittel 8 i kraft, som omhandler det psykososiale barnehagemiljøet. Det er tre paragrafer i den nye delen:

§ 41. Nulltoleranse og forebyggende arbeid

§ 42. Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt)

§ 43. Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn

Det er ingen tradisjon på å måle mobbetall i barnehagen, men det er økt fokus på observasjon, samtaler og vurderinger av barnas psykososiale miljø. Dette er alltid tema på foreldresamtaler, og vi får målt foreldres opplevelse av sitt barns trivsel gjennom foreldreundersøkelsen. For 2021 scoret Melhus høyt på dette punktet, med 4,8 av 5 mulige. Nasjonalt ligger det på 4,7. Det er utarbeidet en handlingsplan, som blir revidert i 2023.

5. Nøkkeltall for 2022

- Melhusbarnehagene kommer på 102. plass i denne sektoren i endelig Kommunebarometer for 2022
- Barnehage utgjør 10% av den totale vekten i barometeret for Melhus kommune
- Vi har 13 nøkkeltall for barnehage

Melhus kommune gjør det bra i Kommunebarometeret for 2022. Kommunen rangeres som nr. 80 av 356 kommuner sammenlagt, nr. 143 innen grunnskole og som nr. 102 innen barnehage.

Når man sammenligner kommunale tjenester, ønsker man å måle resultat kvaliteten. Det vil si nytteverdien for brukeren av tjenesten. Slike data finnes til dels for grunnskolen (læringsutbytte og trivsel). Det finnes ikke data om resultater for brukerne i barnehagen. I stedet måles man kaller strukturkvalitet. Det vil si innsatsfaktorene, for eksempel de ansattes kompetanse og bemanningsfaktor.

Barnehagen Melhus rangeres som nr. 102 av 356 kommuner når det gjelder kvalitet i barnehagene. Målingen omfatter både kommunale og private barnehager. Det er 13

indikatorer for kvalitet i barnehage, hvor kompetanse teller mest. Melhus ligger over gjennomsnittet når det gjelder andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning.

I Melhus oppfyller 100 prosent av de kommunale barnehagene pedagognormen (uten dispensasjon), ifølge tall fra Utdanningsdirektoratet.

46,8 prosent av de ansatte i de kommunale barnehagene i Melhus har pedagogisk utdanning.

Andelen menn ansatt i barnehager er stabilt, nasjonalt er tallet 12,3 prosent. Andelen menn som jobber i barnehagene i Melhus er på 15 prosent.

En gjennomsnittsbarnehage i Norge har nå 47,21 barn. Barnehagene i Melhus har ifølge statistikken 54,53 barn i snitt. Nasjonalt viser tallene at 93,6 prosent av alle barn i barnehagealder hadde plass i barnehagen i 2022. I Melhus har 94,4 prosent av barna barnehageplass.

Resultater i Melhus, Skaun, Malvik, Kostragruppe 7 og landet (uten Oslo) framgår i tabellen under.

	EAKUO Landet uten Oslo	5028 Melhus	5029 Skaun	5031 Malvik	EKG07 KOSTRA-gruppe 7
2022					
Andel barn 1-2 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-2 år (prosent)	87,8	90,4	93,7	83,9	87,1
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)	93,6	94,4	96,5	89,2	93,3
Andel barn 3-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 3-5 år (prosent)	97,3	97,1	98,0	92,6	97,1
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage (prosent)	49,7	77,5	92,4	64,1	55,2
Antall barn korrigert per årsverk til grunnbemanning, alle barnehager (antall)	5,7	5,7	5,4	5,8	5,8
Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning (prosent)	42,1	45,4	43,9	47,2	42,7
Andel barn i kommunale barnehager som får spesialpedagogisk hjelp (prosent)	4,1	4,9	1,9	3,8	3,5
Andel barn i private barnehager som får spesialpedagogisk hjelp (prosent)	3,2	2,8	:	4,2	2,7
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år (prosent)	84,5	79,0	78,3	69,4	83,9
Korrigerte brutto driftsutgifter til barnehager (f201, f211, f221) per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager (kr)	89,0	83,3	85,4	78,0	84,7
Korrigerte brutto driftsutgifter f201 per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager (kr)	69,7	66,8	68,2	62,7	68,1
Netto driftsutgifter barnehager i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent)	13,7	15,9	16,8	16,2	14,2
Netto driftsutgifter barnehager, per innbygger 1-5 år (kr)	187 559	193 745	209 360	177 740	182 585

Vi ser at det har vært en økning i netto driftsutgifter barnehager, per innbygger 1-5 år fra 2021 til 2022. Netto driftsutgifter i kommunale barnehager er de totale driftsutgiftene fratrukket eventuelle inntekter kommunen mottar, som for eksempel foreldrebetaling. Netto driftsutgifter viser dermed kommunens faktiske kostnad for å drive barnehagen.

Noe av dette er knyttet til en økning i antall timer i spesialpedagogiske vedtak og skyss til barn med vedtak, samt en økning av tilrettelegging etter §37. Økningen kan også forklares med en økt etterspørsel på småbarnsplasser, som gir en økt ressursbruk. Det har også vært et økt trykk i etterspørsel i Melhus sør, og det er en praksis i Melhus for å tilrettelegge for tilgang til tjenester i alle sju tettsteder. Derfor ble tilbudet på Lundamo og Flå økt. Dette gir innbyggere gode tjenester, men det gir en økt kostnad. I 2022 ble det avsatt flere flyktningeplasser enn tidligere. Disse plassene blir finansiert av flyktningetjenesten (foreldrebetaling), mens innbyggertilskuddet kommer først året etter telledato. Det vil si at barnehager med mottaksplasser har ansatte dimensjonert for de ekstra plassene.

Samtidig ser vi at netto driftsutgifter barnehager i prosent av kommunens totale netto har gått ned i 2022. Vi ser også at korrigerede driftsutgifter per korrigerede oppholdstimer i kommunale barnehager ligger under snittet sammenlignet både nasjonalt og i KOSTRA gruppe 7.

Melhus kommune har en relativt høy andel av barn som har deltidsplasser. Dette kan føre til at vi har noe mer utgifter for å oppfylle pedagognorm, da denne beregnes etter antall barn (hoder) og ikke sum av plasser.

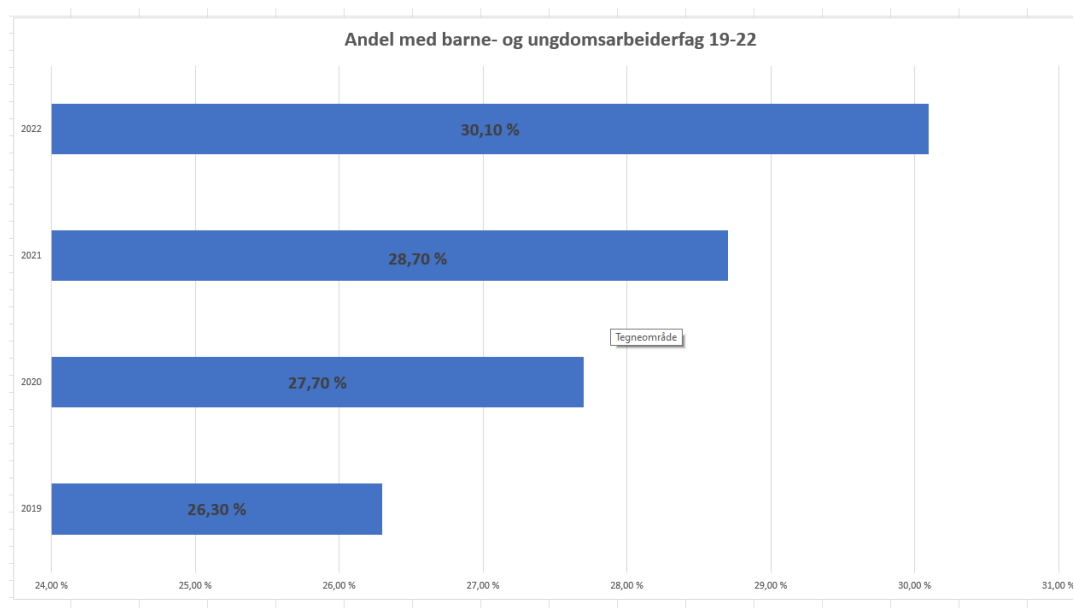
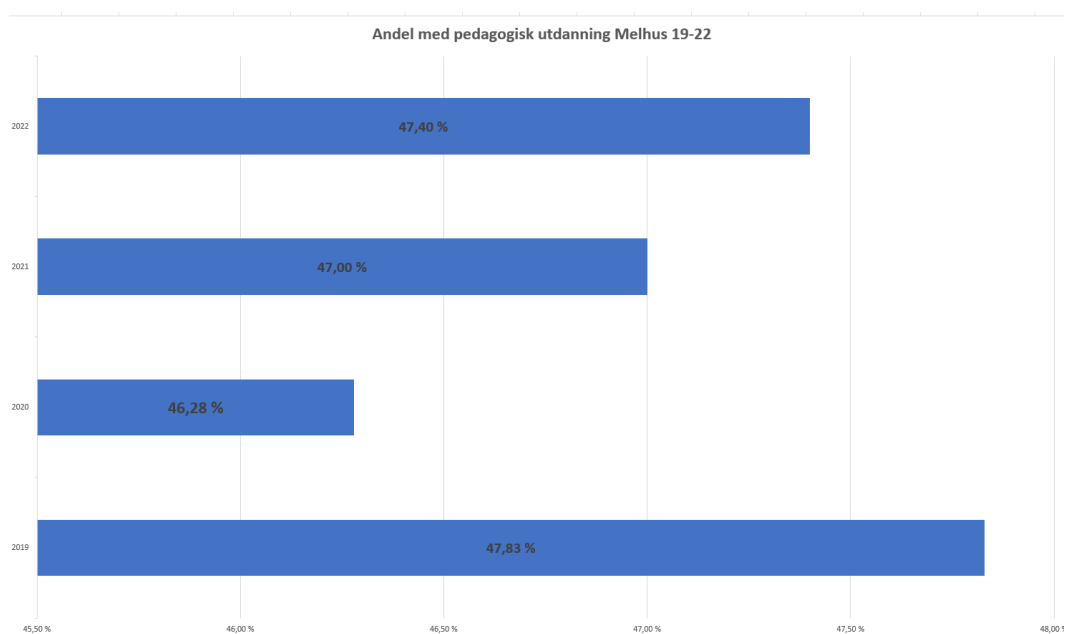
6. Tilsyn etter lov om barnehager

Tilsyn gjennomføres etter plan vedtatt i komite for Oppvekst og kultur 29. mai 2019. Planen er endret etter departementet og fylkesmannen (nå Statsforvalteren) uttalte ønske om endring i måten å føre tilsyn på. I stedet for stedlige tilsyn med fokus på kontroll vektlegges nå dialog, risikovurderinger og veiledning som mer hensiktsmessig. Det ble innkalt til 2 tilsyn våren 2022. Fra august 2022 overtok Trondheim kommune, fagenheten, barnehagemyndigheten for Melhus på områdene; Tilsyn, godkjenning og behandling av dispensasjoner. Det kommer en egen rulleringsplan for tilsyn med barnehagene i Melhus, og de kan også åpne tilsyn etter tilbakemeldinger gitt til dem.

7. Barnehagens ansatte

Den viktigste ressursen i barnehagen er de ansatte som arbeider der, og personalets kompetanse er den viktigste kvalitetsfaktoren i barnehagen. Barnet er prisgitt de ansatte det møter i hverdagen sin. Voksne som forstår, har kunnskap og omsorg. Voksne som leker, ler, men også ser det triste og alvorlige. Gode relasjoner og samhandling mellom ansatte og barn, og barn imellom, er avgjørende for barns trivsel og utvikling.

Under ser vi en oversikt over kompetanse og utdanning hos ansatte i barnehagene i Melhus 2019-2022.

Personalets ansvar og oppgaver

Her kommer lenker til dokumenter som beskriver personalets ansvar og oppgaver.

[Stillingsbeskrivelser i barnehagene i Melhus](#)

[Rammeplanen for barnehagen](#)

8. Medarbeidertilfredshet

I KS sin medarbeiderundersøkelse 10-FAKTOR svarer medarbeidere og ledere ved å ta stilling til i alt 35 påstander, det vil si 3-5 påstander per faktor.

Her er resultatet fra medarbeiderundersøkelsen gjennomført i 2022 (denne gjennomføres hvert andre år, og vil bli tatt på nytt høsten 2024):

Oversikt og sammenligning (alle faktorer)
Tabellen viser resultater for valgt enhet, kommune og landssnitt for tjeneste.

FAKTOR	Barnehager	Melhus	Barnehage
1. Indre motivasjon	4.5	4.3	4.4
2. Mestringstro	4.4	4.4	4.3
3. Autonomi	4.4	4.4	4.3
4. Bruk av kompetanse	4.4	4.3	4.3
5. Mestringsorientert ledelse	4.2	4.0	4.2
6. Rolleklarhet	4.5	4.3	4.4
7. Relevant kompetanseutvikling	3.8	3.7	3.8
8. Fleksibilitetsvilje	4.5	4.5	4.5
9. Mestringsklima	4.4	4.2	4.3
10. Prososial motivasjon	4.8	4.7	4.7

Av tallene for 2022 ser vi at ansatte i kommunale barnehager i Melhus ligger nært landsgjennomsnittet for alle barnehager i landet på alle områder. Dette gjelder også sammenlignet med ansatte i Melhus som kommune generelt.

9. Sykefravær

Gode barnehager kjennetegnes av stabile, trygge, og omsorgsfulle ansatte som er fysisk og mentalt tilstedeværende. Dette kan bli utfordret ved høyt sykefravær da det blir krevende å holde en høy kvalitet og ivareta et godt arbeidsmiljø i den tjenesten vi skal levere. Dette kan påvirke kommunens omdømme som arbeidsgiver og tjenesteyter.

2022 har vært et spesielt år, i post-Covid. Til tross for dette er gjennomsnitt fravær for barnehagene i Melhus på 8,4. Dette er en nedgang fra 2021 (10.85%).

I 2021 hadde vi restriksjoner som var strengere i 2022, og man fikk flere dager fravær knyttet til sykdom i 2021 enn i 2022. Vi ser også at det er varierende tall i løpet av året, hvor oktober til mars er måneder med mest fravær.

Utfordringen i 2022 har vært tilgang på vikarer, og det er gjort forsøk på rekruttering, samt et samarbeid mellom flere enheter for deling av vikarer og arbeid med å rekruttere vikarer. Det er til dels store variasjoner i sykefraværet i barnehagene. Det er utarbeidet nærværplaner ved alle virksomheter. Virksomhetene rapporterer sykefravær pr tertial i BMS. I rapporteringen inngår vurderinger av årsaker, og tiltak for forebygging og reduksjon av sykefraværet. Det er ingen klare indikasjoner i rapporteringen som tilsier at noen større del av fraværene er arbeidsplass- eller arbeidsmiljørelatert.

For ny IA-periode 2019-2022 er det inngått lokal samarbeidsavtale mellom Melhus kommune, NAV arbeidslivssenter i Sør-Trøndelag og arbeidstakerorganisasjonene.

10. Barn og foreldres medvirkning

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. (Barnehageloven § 1).

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg. Foreldrerådet består av foreldrene til alle barna og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. "Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ." "Barnehageeieren skal sørge for at saker av viktighet forelegges foreldrerådet og samarbeidsutvalget." (Barnehageloven § 4).

Barnehagene i Melhus gjennomfører Utdanningsdirektoratets foreldreundersøkelse hvert andre år (se under avsnitt Foreldreundersøkelsen 2021).

§ 3 Barns medvirkning (Barnehageloven):

- Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet og i saker som gjelder dem selv.

- Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.
- Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.
- I alle handlinger og avgjørelser som gjelder barn i barnehagen, skal hva som er best for barnet, være et grunnleggende hensyn.

Barnehagene i Melhus har valgt «Barnets stemme» for å løfte barns medvirkning som tema, også sett i lys av ny lovgivning i forhold til et trygt og godt barnehagemiljø.

Alle barnehage i Melhus har egne FAU, og har jevnlig møter med dem. De representerer også foreldregruppen i SU. Her har de mulighet til å få komme med innspill til barnehagens planer og innhold. Barnehagene melder om at de opplever en ny foreldregenerasjon, hvor det er økt behov for informasjon og veiledning i foreldrerollen. Dette krever at barnehagene er tydelige på forventninger og informasjon, og at man må fornye seg når det gjelder ulike plattformer å få ut informasjon på. Barnehagene er opptatt av dialog mellom barnehage og hjem, og at et godt samarbeid gir et godt grunnlag for samarbeid for en god oppvekst. Det krever at barnehagen er profesjonell i sitt møte med foreldre, og at møtene er kvalitetsbærende.

Et av områdene Melhus skal se nærmere på er tilvenningsfasen når barn starter i barnehagen. Dette vil bli et viktig punkt for videre samarbeid mellom barnehage og foreldre.

11. Minoritetsspråklige barn

12272: Minoritetsspråklige barn i barnehager 1-5 år, etter statistikkvariabel, år og region

	2022
	5028 Melhus
Barn i barnehage (antall)	925
Minoritetsspråklige barn (antall)	113
Innvandrerbarn (antall)	143
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn (prosent)	79,0
Andel minoritetsspråklige barn i forhold til alle barn i barnehage (prosent)	12,2

I 2022 har barnehagene i Melhus hatt 113 minoritetsspråklige barn (21 av dem er flyktninger eller som har opphold av humanitære grunnlag). I Melhus går 79 (2022) prosent av barna med minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene. Dette er noe økning fra 2021 (75,4). Innvandrerbarn her er antall barn 1-5 år med innvandringsbakgrunn per 31.12. eksklusive barn med landbakgrunn fra Danmark, Sverige, Irland, Storbritannia, USA, Australia og New Zealand. Dette omfatter innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre.

Dette vil si at arbeidsinnvandring også er med i tallene, f.eks fra Polen, Latvia, Litauen, Russland etc. Det er avdekt en mulig feilkilde her, da barn som går i barnehager utenfor Melhus ikke er registrert i de tilgjengelige statistikkene. Vi ser et behov for å få ut informasjon om f.eks søknadsfrister og våre barnehager på flere språk.

Minoritetsspråklige barn defineres som; "Barnet og barnets foresatte har et annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk". Kommunen har ei ressursgruppe for minoritetsspråklige barn. Gruppen består av en person fra flyktningetjenesten og 4 styreere.

Samarbeidet i gruppa har hatt fokus på bosetting og barnehageplasser det siste året. Det har vært satt av plasser i enkelte barnehager i Melhus for å kunne ta inn barn som kommer gjennom året. Det er likevel en utfordring da vi ikke vet hvor familiene skal bosettes.

Barnehagene i Nedre Melhus er de barnehagene som tar imot flest flyktningbarn. Mye av dette handler om bosetting og at disse barnehagene har opparbeidet seg god kompetanse gjennom flere år med minoritetsspråklige barn og familier. Vi ser også at det er behov for å ha noen beredskapsplasser i barnehagene, da det kommer familier hele året. Dette antallet er økt i forbindelse med mottak av Ukrainske flyktninger, i flere deler av kommunen.

Jamfør vedtektene for kommunale barnehager skal barn av innvandrere som skal delta i introduksjonsprogram, tilbys barnehageplass snarest og innen 3 måneder.

Beredskapsplasser dekkes økonomisk av kommunens integreringstilskudd.

Personalet har et ansvar for at minoritetsspråklige barn får erfaringer som bygger opp deres begrepsforståelse og ordforråd i norsk. Bruk av tospråklig assistent er av stor betydning, spesielt det første året etter oppstart i barnehagen. Dette er en god støtte i

I barnehagen er språkarbeidet i fokus gjennom hele dagen. Arbeid med abstrakte ord, forstå følelser, visualisering med bruk av bilder og kroppsspråk er spesielt viktig for minoritetsspråklige barn, men skal samtidig være en del av det allmenn-pedagogiske tilbudet til alle barn.

kommunikasjonen med foreldre og i oppfølgingen av det enkelte barn i alle hverdagssituasjoner.

12. Spesialpedagogisk hjelp

Barn under opplæringspliktig alder har rett til spesialpedagogisk hjelp dersom de har særlige behov for det. Dette gjelder uavhengig av om de går i barnehage eller ikke. Formålet med spesialpedagogisk hjelp er å gi barn tidlig hjelp og støtte i utvikling og læring av for eksempel språklige og sosiale ferdigheter. Spesialpedagogisk hjelp kan gis til barnet individuelt eller i gruppe. Hjelpen skal omfatte tilbud om foreldreveiledning. (Barnehageloven § 31).

Kommunen skal sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud (§37). Plikten til tilrettelegging omfatter ikke tiltak som innebærer en uforholdsmessig byrde for kommunen. Ved vurderingen av om tilretteleggingen innebærer en uforholdsmessig byrde, skal det særlig legges vekt på tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer, de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen og virksomhetens ressurser.

Kommunen fattet vedtak om tilrettelegging av barnehagetilbudet til barn med nedsatt funksjonsevne.

Dersom gratis skyss er nødvendig for at barnet skal kunne motta spesialpedagogisk hjelp, har barnet rett til slik skyss (§36).

Kommunen skal fatte vedtak om, og oppfylle retten til skyss, nødvendig reisefølge, tilsyn og innlosjering.

I Melhus ser vi svak nedgang i antall barn som har spesialpedagogisk hjelp (§31), når man ser summen på kommunale og private under ett. Det er derimot en liten stigning i de kommunale og en nedgang i de private barnehagene. Vi ser at antall barn som får ekstra ressurser til styrket tilbud (§37), samt barn som har rett på skyss (§36) er relativt stabilt, og at antall årstimer på spesialpedagogisk assistent har gått noe ned fra 2021.

	2019	2020	2021	2022
Andel barn som får ekstra ressurser til styrket tilbud til førskolebarn, i forhold til alle barn i barnehage. Alle barnehager (prosent)				
5028 Melhus	13,7	15,4	15,5	16,5
Barn som får ekstra ressurser til styrket tilbud til førskolebarn, alle barnehager (antall)				
5028 Melhus	130	144	144	155
Barn i kommunale barnehager som får spesialpedagogisk hjelp (antall)				
5028 Melhus	33	39	33	36
Barn i private barnehager som får spesialpedagogisk hjelp (antall)				
5028 Melhus	9	9	10	6

I Melhus har det spesialpedagogiske området vært sett nærmere på gjennom prosjektet Skreddersøm, noe som blir videreført gjennom kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkluderende praksis (se punkt 3.1 og 3.2). Det har vært stort søkelys på dette både nasjonalt og lokalt i flere år, hvor vi ser på organisering og praksis på feltet. Alle barnehager i Melhus har faste dager med PPT, noe som er en suksessfaktor i forhold til veiledning både individuelt og systemrettet arbeid.

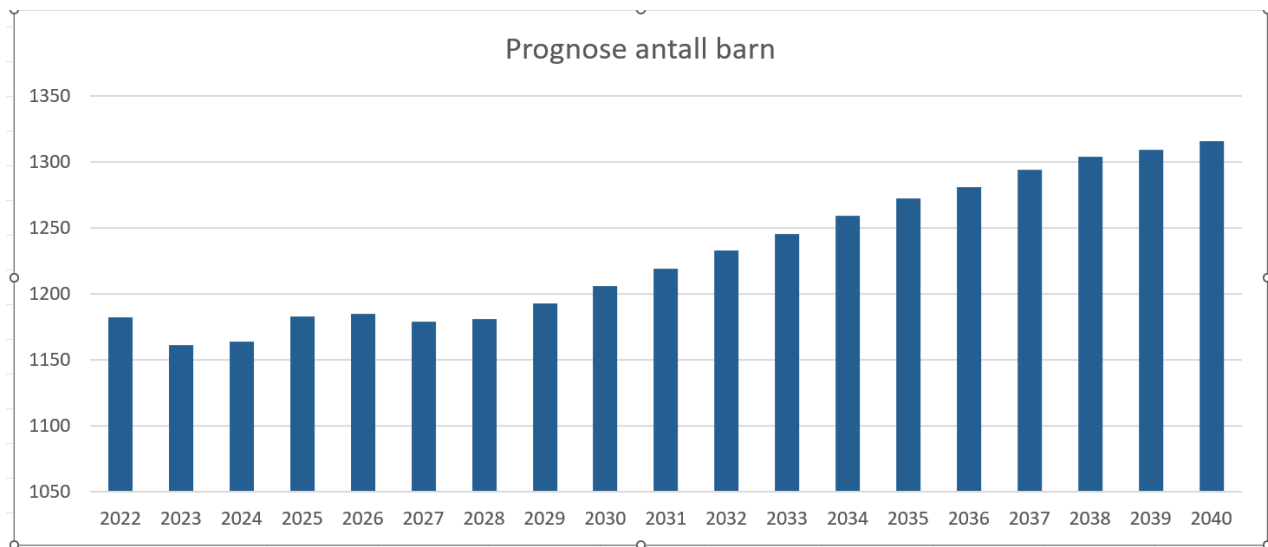
Tallet for barn som får ekstra ressurser (155 barn), inkluderer barn som får spesialpedagogisk hjelp etter barnehageloven §31 samt minoritetsspråklige barn. Tallene for minoritetsspråklige innbefatter også arbeidsinnvandring fra enkelte land (se punkt 11).

Det er behov for å se nærmere på §37, da vi ser at det er mange vedtak på dette med nedsatt funksjonsevne. Det er også her det oftest er spesialpedagogisk assistent eller fagarbeider som har timene. Vi kan sette dette i sammenheng med bemanningssituasjon, som oppleves som stramt med lange åpningstider i Melhus. Få voksne gjør at det er utfordrende å ivareta barn som trenger ekstra støtte i gruppe. Dette fører igjen til en drøfting rundt normalbegrepet og hva som er forventninger innenfor det allmennpedagogiske tilbudet.

13. Opptak, kapasitet og prognoser

Melhus kommune har ett hovedopptak i året og tar inn barn gjennom supplerende opptak når det blir ledige plasser. Alle barn med rett på plass fikk plass ved hovedopptaket i 2022. I 2022 hadde vi 925 barn i barnehagene i Melhus pr 15.12.2022 (939 ved årets utgang).

Prognoser for årene fremover viser at det er en økning frem mot 2040 (prognoser for 0-5 år fra Trondheimsregionen).

Det må sees på alternativer til Strandvegen barnehage, som kan bli berørt av ny vei, samt Sorenskrivergården på Kvål (Rosmælen barnehage), som er lite egnet for barnehagedrift. Vi ser også at tilgangen til barnehageplasser i nærbarnehager blir utfordret, da pågangene varierer i Melhus sør og Melhus nord. For 2022 ble dette løst ved utvidelser av barnehager i sør, ved paviljong på Lundamo, avdeling i skolebygg på Flå skole og barnehage, samt en økning på barnegruppe på Rosmælen skole og barnehage.

14. Satsningsområder

Denne kvalitetsmeldingen inneholder ikke en egen tiltaksdel, men satsningsområder fra denne kan legges inn i planer som allerede finnes i dag, som økonomi- og handlingsplanen, kompetanseplan, rekrutteringsplan osv.

For 2022 var disse punktene satsningsområder:

- Oppstart med Trondheim kommune som barnehagemyndighet. Dette ble vedtatt politisk 2022. Dette samarbeidet har startet opp, og det har vært flere møtepunkter med fagenheten i Trondheim kommune.
- Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Dette kommenteres under eget punkt (3.1).

- Forankring og implementering av strategi for tverrfaglig samarbeid. Dette kommenteres under eget punkt (3.2)
- Planlegge for økt etterspørsel av barnehageplasser fram mot 2040. Dette har det vært arbeidet med i hele 2022, og fortsetter i 2023. Arbeid med nye Flå barnehage er igangsatt.
- Mottak av flyktninger. Dette har det vært arbeidet med i hele 2022, og fortsetter i 2023.
- Vi ser av rapporten i Kommunebarometeret at Melhus har en lavere andel fremmedspråklige barn som går i barnehage. Dette er et område vi ønsker å ta tak i. Gjennom SSB så ser vi nå at det mest sannsynlig er barn av arbeidsinnvandring som er de tallene vi ikke gjenkjenner i rapport om fremmedspråklige barn i barnehagen. Flyktninger og barn som er her på humanitært grunnlag har vi kontroll på. Viser til kommentarer på punkt 11.

Satsninger i 2023:

Arbeid med å rekruttere og beholde ansatte

Vi ønsker å beholde egne ansatte, utvikle arbeidsmiljø og være en attraktiv arbeidsplass for nyrekruttering. En del av dette innebærer å arbeide med sykefravær og nærværarbeid.

Spesialpedagogikk og inkluderende praksis

Vi gjennomfører inkluderingsanalysen, med mål om å få alle enheter med innen 2025. Vi ønsker også å se mer på rettigheten og praksis rundt §37 (nedsatt funksjonsevne).

Arbeid med oppstartsfasen som ny i barnehagen

Vi innleder samarbeid med May Brit Drugli (RKBU) for å se på en felles tilvenningsstrategi for barnehagene i Melhus og en mulig Melhus-modell.

Foreldreveiledning og støtte

Generell kompetanseheving, samt sertifisering av veiledere innen ICDP.